

wilbe ste, og saa vilde der vistnok være Fare for Landet baade i konservativ Henseende og i monarkisk Henseende; men dersom man ikke gjør dette, dersom man vil se Ringene, saaledes som de virkelig ere, og være lige saa liberal, som man var i gamle Dage imod sig selv, saa tror jeg ganske vist, at vi derved vilde vinde et uhyre stort konservativt Parti i Landet — om end maasse ikke et national-liberalt Parti; det haaber jeg i det Mindste ikke —, som kunde være et Bolværk mod en fremtidig radikal Strømning, og et Bolværk baade for Grundloven og Kongemagten, som vilde være meget bedre end det kunstige Bolværk, som man stabler op nu. (Bille: Hvad er det for et Bolværk, som man nu stabler op?) Offentliggjorte kongelige Haandskrivelser t. Ex. Dette udelukker jo imidlertid ikke, at jeg godt kan være uenig med de Herrer paa den anden Side, saavel med Hensyn til enkelte Lovforslag, som med Hensyn til den Maade, hvorpaa de til Liden have ført Kampen, ja, jeg vil endog sige, at det er min Overbevisning — hvilket jeg har sagt før og nu godt kan gjentage, da jeg ikke gjør nogen Sammelighed deraf —, at det var uhenigtsmæssigt af de Herrer, at de udtalte deres Førdringer om Parlamentarismen i Foraaret. Hvad de mente dermed, hoorledes de forstode det, maa de Herrer naturligvis selv om; det skal jeg ikke indlade mig paa at drøfte; men jeg siger kun, at det forekom mig den Gang, at det maatte opfattes, saaledes som jeg har gjort det. Nu har det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) sagt, at det var at stille Ringen paa Spidsen, og at saaledes skulde det ikke opfattes; ja, det kan jo gjerne være, at jeg har set for fort, og det skulde glæde mig; men den Gang ansaa jeg min Opfattelse for at være rigtig, nemlig at man derved vil komme til at tvinge Hans Majestæt Kongen til at vælge bestemte Ministre eller paa at gjøre Hans Majestæt Kongen usri i Valget af sine Ministre, og naar jeg nu havde denne Mening, saa ser jeg ikke, hvorfor jeg ikke selv med hele den politiske Grundbetragtning, som jeg nu har udtalt, skulde have Lov til at træde skarpt op imod de Herrer paa den anden Side, da de brugte et Middel, som jeg af de Grunde, jeg her har anført, ansaa for farligt. Det er klart, og dersom de Herrer endnu den Dag i Dag brugte det samme Middel, saa vilde jeg ogsaa have Lov til at træde op derimod med den samme Ugenertthed, som jeg nu tillader mig at træde op imod de Herrer paa denne Side; men jeg synes rigtignok, at det ikke godt gaar an nu mere at negte, at den nuværende Opposition — hvor ugerne ærede Medlemmer, og navnlig det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) end vilde se det — har vist den Smøbekommen for Dieblisset ikke at tale og ikke at stille Førdringer til Kongen om Parlamentarismens Gjennemførelse. Jeg veed vel, at der er dem, der som Betingelse for, at

der skal kunne være Tale om Smøbekommen, forlange, at de Herrer fra den anden Side skulle opgive hele deres politiske Program, men det vil ikke ske. De maa finde sig i, at de beholde deres Mening, ligesom de maa finde sig i, at jeg beholder min, og vil man en Forhandling, og vil man fremad, saa maa man se Ringen fra et praktisk, politisk og ikke fra et egensindigt Partisyndpunkt, og da forekommer det mig, at naar et Parti er villigt til ikke at gjøre en Førdring igjen, som har stødt Mange bort fra det, saa maa man indrømme, at det har givet os et virkelig godt Grundlag for en Forhandling, og man siger saa alligevel: Nei, der ligger dog Parlamentarisme skjult et eller andet Sted bagved det, der sker alligevel, Striden dreier sig dog ikke om Reformer og ikke om, hvilke Klasser af Befolkningen der skal deltage i den politiske Styrelse af Landet, men den dreier sig stadig om Kongens Særrettigheder, saa siger jeg, at dette ikke tyder paa nogen god Villie til Forstaaelse. Men det kommer ikke mig ved; nu da Situationen atter er bleven den samme som før Striden om Parlamentarismen, saa er min Stilling selvfølgelig ikke den at bekæmpe — men at forhandle og saa vidt muligt virke sammen med de Herrer paa den anden Side. Endnu Et — er der nogen Ting hos det ærede Medlem, som ikke imponerer mig, saa er det hans monarkiske Begejstring. Overhovedet maa jeg tilføje, at naar det ærede Medlem tager Noget under sin Protektion, saa gjør det mig altid ondt for dette Noget, og det tror jeg ikke er det ærede Medlems Skyld alene; men det ligger vistnok i den Retning, som det ærede Medlem nærmest repræsenterer. Det er kun ganske kort Tid siden, at ikke det ærede Medlem; men Mænd af samme Retning toge Grundloven under deres Protektion, og denne Protektion er det, som vi kunne tale for, at der nu begynder at udbrede sig den Mening, at man kan oprøve Skatter, naar Finantsloven er negtet. Jeg siger ikke, at det er Grundlovsbrud — det tør jeg ikke sige her —, men jeg siger kun, at Protektionen har ført hertil, og det ærede Medlem vil dog give mig Ret i, at jeg derved faar Ret til at blive betænkelig, naar jeg hører ærede Medlemmer fra den Side af Salen, han hører til, begynde at tage de store Principer under deres Beskyttelse; thi man kan da i alt Fald ikke sige, at det, jeg før omtalte, var en Fordel for Grundloven. Det er mærkeligt nok, men det har Debatten om hele hint Spørgsmaal heldigvis bragt frem, at de Herrer hele Liden, indtil for saa Nar siden, vare af den Mening, at en provisorisk Finantslov ikke maatte udstedes, men saa slog de pludselig om. Det blev lært paa Universitetet, at Skatter ikke maatte oprøves, forinden Finantsloven var vedtagen, for: sagt, det var Noget, som stod fast; men for saa Nar siden — og det staar i Forbindelse med en vis Førandring i Flertallets Sammensætning — slog man